

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку https://surl.li/kqaclo
Статус дисципліни	вибіркова
Форма навчання	Заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС / 90 годин, у тому числі, самостійної роботи – 76 годин, лекційних – 8 годин, семінарських – 6 годин
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Лекції, семінарські заняття, консультації: Синчак Віктор Петрович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку synchak@univer.km.ua https://univer.km.ua/profile/synchak-viktor-petrovych Профілі у наукових базах даних: ORCID https://orcid.org/0000-0001-8957-3654 Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=p73D8T8AAAAJ Web of Science https://www.webofscience.com/wos/author/record/30260631 Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216457010
Розміщення курсу	Google classroom mwvqv
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною

	поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00; Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.
--	---

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність виконувати оригінальні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень..</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 02. Мати концептуальні та методологічні знання з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і на межі предметних галузей, а також демонструвати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі	<p>Дисципліни, що передують вивченню: «Актуальні проблеми теорії та практики фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», «Управління фінансами: мікро- і макрорівень». Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого наукового дослідження за бюджетною та податковою тематикою.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави.</p> <p>Тема 2. Бюджетна стратегія і тактика.</p> <p>Тема 3. Бюджетне планування.</p> <p>Тема 4. Бюджетний механізм.</p> <p>Тема 5. Бюджетний моніторинг, аналіз та контроль.</p> <p>Тема 6. Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід.</p> <p>Тема 7. Податкова політика та податковий механізм.</p> <p>Тема 8. Інструментарій реалізації податкової політики.</p> <p>Тема 9. Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення.</p> <p>Тема 10. Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави.</p>
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Основні джерела</p> <p>1. Іванов Ю. Б. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посіб. / Ю. Б. Іванов, І. А. Майбутов, Г. О. Агарков, В. П. Вишневський, О. В. Вієцька. Х.: Інжек, 2010. 488 с.</p> <p>2. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 508 с.</p> <p>3. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 254 с.</p> <p>4. Литвиненко Я. В. Податкова політика: навч. посіб. для студ. вищ.</p>

- навч. закл. Міжрегіон. акад. упр. персоналом. К.: МАУП, 2003. 224 с.
5. Мельник П. В. Податкова політика України: навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул, С. Г. Дрига, Ю. Б. Іванов. К.: Знання України, 2011. 505 с.
6. Ткач, Є. В., Нікіфоров П. О. Фіскальна та монетарна політика: макроекономічний аналіз та інституційне середовище : навч. посіб. Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2022. 239 с.
7. Тофанюк О. В. Податки і фіскальна політика: конспект лекцій. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". Харків : ХАІ, 2021. 71 с.
8. Ярошевич Н.Б. Формування публічних доходів:навч.посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2025. 304 с.

Допоміжні джерела

1. Возняк Г. В. Бюджетна політика розвитку в рамках класичної та неокласичної теорій. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 1. С. 98-103. URL:[https://ird.gov.ua/sep/sep20151\(111\)/sep20151\(111\)_098_VoznyakHV.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20151(111)/sep20151(111)_098_VoznyakHV.pdf)
2. Одінцов О. М., Березюк-Рибак І. Р., Манн Р. В., Слинко М. Ю. Модель оптимізації податкового навантаження на сільськогосподарські підприємства у контексті сталого розвитку. *Академічний огляд*. 2023. № 1. С. 61-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2023_1_6
3. Овсяк Н. В., Афанас'єва І. І. Звітність зі сталого розвитку: сучасний стан та перспективи впровадження. *Статистика України*. 2025. № 1. С. 113-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/su_2025_1_13
4. Пухальський В.В. Податкова політика України в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2024. №3. (80). С. 81-91.
5. Рудик Н. В. Програмно-цільове бюджетування на рівні місцевих бюджетів для сталого розвитку громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 11. С. 44-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2023_11_9
6. Салашенко Т. І., Самойленко В. С. Роль і місце парадигми сталого розвитку у наукових дослідженнях. *Проблеми економіки*. 2023. № 1. С. 151-160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PeKon_2023_1_16
7. Синчак В. П. Деякі питання управління комплаєнс-ризиками в умовах воєнного стану. *Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи»*. (м. Хмельницький, 7 лютого 2025 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 101 – 103.
8. Синчак В. П. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану як чинник підприємницької активності. *Облік і фінанси*. 2023. №1 (99). С. 97 – 107.
9. Синчак В. П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. №2 (88). С. 103 – 113.
10. Синчак В. П. Податкова складова у науковій спадщині Сергія Подолинського [Електронний ресурс]. *«Подвижництво першопрохідця» : (до 175-річчя Сергія Подолинського – основоположника національної і світової наукових шкіл фізичної економії) : тези Круглого столу*, 17 черв. 2025 р. / Київ. нац. екон. ун-т

ім. Вадима Гетьмана, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України», Наук. т-во ім. Сергія Подолинського, Наук. б-ка ім. М. В. Довнар-Запольського КНЕУ ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: В. В. Небрат (голова) та ін.]. Електрон. текстові дані. К.: КНЕУ, 2025. С. 50–53.

11. Синчак В. П. Податкові системи України та США: еволюція підходів до побудови та реформування. *Університетські наукові записки*. 2025. №1 (103). С. 31-44.

12. Синчак В. П., Лукомський М. П. Особливості використання податкових преференцій в оподаткуванні суб'єктів малого підприємництва в Україні та деяких зарубіжних країнах: порівняльний аналіз. *Університетські наукові записки*. 2024. №6. (102). С. 56 - 69.

13. Синчак В.П. Управління комплаєнс-ризиками у сфері податкового менеджменту. *Розвиток фінансово-економічних відносин у суспільстві в умовах прояву фінансових ризиків: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернетконференції* (м. Кам'янець-Подільський, 04 квітня 2025 року). Кам'янець-Подільський:Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2025. С. 264 – 266.

14. Синчак В.П. Взаємодія комплаєнс-менеджера з платниками податків: зміст і напрями. *Фінансові механізми забезпечення відновлення економіки України в сучасних умовах [Електронне видання]* : збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, м. Ірпінь, 26 лютого 2025 року. Ірпінь, 2025. С. 417 – 419.

15. Синчак В.П. Високий рівень добровільного дотримання податкового законодавства як напрям гармонізації інтересів держави та платників податків. *Зб. тез ХХІХ щорічної звітної наук. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів «Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави»* (м. Хмельницький, 27 березня 2025 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 114 – 117.

16. Синчак В.П. Митні платежі як об'єкти гармонізації податкового та митного законодавства України. *Стратегія розвитку України : фінансово-економічний та гуманітарний аспекти (в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення) : матер. XII Міжнар. наук.-практ. конф. : у 2-х ч. Ч. 1*. Київ, Інтерсервіс, 2025. С. 403 – 406. URL: <https://irb.nasoa.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a9b7cdf3-6e73-479b-8cc2-1d66e78ad790/content>

17. Федорова О. С. Історичні передумови виникнення та формування звітності зі сталого розвитку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу*. 2025. Вип. 1. С. 57-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2025_1_10

18. Шолойко А. С. Новітні інструменти фінансування сталого розвитку. *Фінанси України*. 2023. № 3. С. 103-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2023_3_9

Навчальний контент

	№ теми	Назва теми	Кількість годин					
			Усього	у тому числі				
				Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	
Тематичний план навчальної дисципліни	1.	Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави.	8	2	-	-	-	6
	2.	Бюджетна стратегія і тактика.	11	-	-	-	-	11
	3.	Бюджетне планування.	8		2	-	-	6
	4.	Бюджетний механізм.	11		-	-	-	11
	5.	Бюджетний моніторинг, аналіз та контроль.	11		-	-	-	11
	6.	Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід.	8	2	-	-	-	6
	7.	Податкова політика та податковий механізм.	8	-	2	-	-	6
	8.	Інструментарій реалізації податкової політики.	8	-	2	-	-	6
	9.	Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення.	9	2	-	-	-	7
	10	Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави.	8	2				6
		Всього годин:	90	8	6	-	-	76
Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдові презентації. <p>На семінарських заняттях відбувається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусійне обговорення проблемних питань; - тренінги спрямовані на розвиток здатності генерування нових ідей; - вирішення тестових завдань; - повідомлення про виконання індивідуальних завдань. <p>Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування здобувачів вищої освіти щодо засвоєння матеріалу попередньої 							

	<p>лекції;</p> <p>2. усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях.</p>
Лекційні заняття	<p style="text-align: center;">Лекційне заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генезис бюджетно-податкової політики та її термінологічна сутність. 2. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної та фінансової політики держави. Складові бюджетно-податкової політики. 3. Мета та завдання бюджетно-податкової політики і її роль у державному регулюванні економіки. 4. Бюджетно-податкова політика в умовах воєнного стану. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 2</p> <p style="text-align: center;">Тема 6. Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетне вирівнювання: необхідність, сутність і методи. 2. Міжбюджетні відносини: сутність і завдання, методи та інструменти 3. Моделі міжбюджетних відносин: сутність і принципи побудови. Міжбюджетні відносини в Україні. 4. Модель бюджетного федералізму та модель бюджетного унітаризму. 5. Розподіл повноважень та фінансових ресурсів між рівнями публічної влади. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 3</p> <p style="text-align: center;">Тема 9. Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Термінологічна сутність податкового навантаження. Якісна та кількісна характеристика податкового навантаження. 2. Податкове навантаження: фіскальний вплив та компенсаторний ефект. 3. Податкове навантаження в теорії оптимального оподаткування. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів. 4. Вимірювання надмірного податкового тягара за методом ДМХ. 5. Вимірювання надмірного податкового тягара за методом Хікса. <p style="text-align: center;">Лекційне заняття 4</p> <p style="text-align: center;">Тема 10. Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політика державних видатків: економічний зміст та соціальна спрямованість. 2. Форми реалізації бюджетно-податкової політики. 3. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори самоврядування в управлінні фінансами комунальних підприємств. 4. Регулювання державного боргу в умовах воєнного стану.
Семінарські заняття	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Бюджетне планування.</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетне планування: сутність та організація. 2. Основні підходи та методи бюджетного планування.

	<p>3. Програмно-цільовий метод складання бюджету: загальна характеристика.</p> <p>4. Програмно-цільове бюджетування на рівні місцевих бюджетів для сталого розвитку громад.</p> <p>5. Досвід застосування програмно-цільового методу в інших країнах.</p> <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) дискусійне обговорення проблемних питань – 2 бали;</p> <p>2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань за темою заняття – 3 бали.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 2</p> <p style="text-align: center;">Тема 7. Податкова політика та податковий механізм</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <p>1. Елементи оподаткування: основні та додаткові.</p> <p>2. Податковий моніторинг: призначення та умовна схема проведення.</p> <p>3. Умовна схема податкового моніторингу: моніторинг податкового законодавства та моніторинг податкового адміністрування.</p> <p>4. Складові моніторингу реалізації податкової політики.</p> <p>5. Високий рівень добровільного дотримання податкового законодавства як напрям гармонізації інтересів держави та платників податків.</p> <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) дискусійне обговорення проблемних питань – 2 бали;</p> <p>2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань за темою заняття – 3 бали.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 3</p> <p style="text-align: center;">Тема 8. Інструментарій реалізації податкової політики</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <p>1. Форми, методи та інструменти реалізації податкової політики.</p> <p>2. Вплив оподаткування на ефективність розподілу ресурсів.</p> <p>3. Структура оподаткування: взаємодія податків та характер впливу.</p> <p>4. Формування податкового механізму детінізації економіки.</p> <p>5. Особливості використання податкових преференцій в оподаткуванні суб'єктів малого підприємництва в Україні та деяких зарубіжних країнах: порівняльний аналіз.</p> <p>6. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку в умовах воєнного стану як чинник підприємницької активності.</p> <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <p>1) дискусійне обговорення проблемних питань – 2 бали;</p> <p>2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань за темою заняття – 3 бали.</p>
<p style="text-align: center;">Самостійна робота здобувачів вищої освіти</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної політики держави</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для самостійної роботи</i></p> <p>1. 1. Ефективність бюджетно-податкового регулювання: критерії, відносні межі та чинники, що їх визначають.</p> <p>2. Бюджетно-податкова політика: внутрішні та зовнішні часові лаги.</p> <p><u>Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи</u></p> <p>Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність ефективності бюджетно-податкового регулювання та бюджетно-податкової політики загалом. Згрупувати критерії, охарактеризувати відносні межі та чинники, що</p>

визначають ефективність бюджетно-податкової політики (мотиваційні, кон'юнктурні, соціальні). Обґрунтувати мінімально та максимально допустимі межі перерозподілу доходів шляхом бюджетно-податкового регулювання.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати вплив внутрішніх і зовнішніх часових лагів на прийняття управлінських рішень у бюджетно-податковій політиці держави. Розкрити зміст поняття політичного циклу та дослідити його зв'язок із бюджетно-податковою політикою.

Тема 2. Бюджетна стратегія і тактика

Питання для самостійної роботи

1. Середньострокове планування та прогнозування бюджету: сутність та особливості впровадження в Україні.

2. Світовий досвід застосування середньострокового планування та прогнозування бюджету.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати постанову Кабінету Міністрів України «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» від 26 квітня 2003 р. №621. На підставі опрацьованої постанови показати її взаємозв'язок із прогнозуванням бюджету.

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення обґрунтувати зміст понять «середньострокове планування та прогнозування бюджету», сформулювати основні проблеми середньострокового планування та прогнозування бюджету в Україні та обґрунтувати найбільш ефективні, на вашу думку, напрями його удосконалення.

На підставі опрацьованої літератури вивчити світовий досвід застосування середньострокового планування та прогнозування бюджету на прикладі європейських країн (Великобританії, Данії, Німеччини та ін.), проаналізувати специфіку середньострокового планування та прогнозування в Канаді, США, та Австралії.

Тема 3. Бюджетне планування

Питання для самостійної роботи

1. Етапи запровадження програмно-цільового методу в Україні. Головні риси та переваги програмно-цільового методу.

2. Стратегічне планування в бюджетотворенні як важливий компонент складання бюджету. Бюджетні програми та порядок їх складання.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати Бюджетний кодекс України (главу 6. «Складання проекту державного бюджету України»). На підставі опрацьованої глави обґрунтувати наскільки в Україні законодавчо врегульовано питання складання проекту державного бюджету України та які, на вашу думку, існують проблеми в реалізації цього процесу, виходячи із вивчених вами літературних джерел.

На підставі опрацьованих літературних джерел сформулювати етапи запровадження програмно-цільового методу в Україні. Розкрити головні риси та переваги програмно-цільового методу.

Довести доцільність застосування стратегічного планування при складанні бюджету. Показати взаємозв'язок процесів стратегічного планування та бюджетотворення. Опрацювати порядок складання

бюджетних програм та охарактеризувати основні показники, що використовуються під час їх формування.

Тема 4. Бюджетний механізм

Питання для самостійної роботи

1. Механізм використання бюджетних ресурсів: основні форми, методи, інструменти та норми бюджетного забезпечення. Особливості функціонування механізму використання бюджетних ресурсів.

2. Методи використання грошових ресурсів державних фондів. Бюджетний розпис доходів і видатків.

3. Бюджетне секвестрування: суть, особливості та прийняття рішення про бюджетне секвестрування. Захист статей: сутність, їх перелік за видатками загального фонду Державного бюджету України.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати Бюджетний кодекс України (главу 5 «Доходи, видатки та кредитування державного бюджету України»). На підставі опрацьованої глави сформулюйте перелік податкових доходів загального фонду Державного бюджету України.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі розкрити зміст механізму використання бюджетних ресурсів, охарактеризувати його складові та показати особливості функціонування.

Проаналізувати порядок формування та використання грошових ресурсів державних фондів, нормування видатків бюджетних установ, установлення бюджетних нормативів і лімітів використання грошових коштів. Розкрити економічний зміст бюджетного розпису доходів і видатків.

Опрацювати навчальну та наукову літературу за темою самостійної роботи та на її основі розкрити суть бюджетне секвестрування, показати особливості та порядок його прийняття та застосування в Україні й інших державах. Вивчити й обґрунтувати суть поняття «захист статей», довести доцільність такого механізму. На підставі статті 55 Бюджетного кодексу України сформулювати перелік захищених статей видатків загального фонду Державного бюджету України та охарактеризувати три найбільш вагомих захищених статей, на вашу думку, довести доцільність віднесення їх до цього переліку у майбутньому.

Тема 5. Бюджетний моніторинг та аналіз

Питання для самостійної роботи

1. Бюджетна статистика: завдання, методи та проблеми. Основні бюджетні показники: загальна характеристика.

2. Державна система бюджетного контролю. Органи бюджетного контролю в Україні, їх завдання та функції.

3. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів: обумовленість необхідності, зміст основних положень, значення.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи. На основі вивченої літератури розкрити сутність методів бюджетної статистики, сформулювати завдання та проблеми бюджетної статистики в Україні, провести аналіз основних бюджетних показників.

На підставі вивчених літературних джерел розкрити зміст державної системи бюджетного контролю. Проаналізувати

організаційно-правові засади функціонування органів бюджетного контролю в Україні, сформувати їх структуру й охарактеризувати результати їхньої діяльності при виконанні своїх завдань та функцій.

Ознайомтесь із основними положеннями Лімської декларації у частині аудиту державних фінансів. Зазначте особливості функціонування та основні функції Міжнародної організації найвищих органів фінансового контролю (INTOSAI), покажіть її роль в проведенні аудиту державних фінансів. На основі опрацьованої літератури розкрийте зміст Лімської декларації, вкажіть керівні принципи аудиту та вимоги, що до нього ставляться цим документом.

Тема 6. Міжбюджетна політика: теоретичні засади та світовий досвід

Питання для самостійної роботи

1. Теоретичні аспекти розподілу видаткових повноважень та фінансових ресурсів між різними рівнями публічної влади.

2. Податкові компетенції: сутність та розмежування між органами публічної влади різних рівнів. Основні підходи та методи розподілу податкових компетенцій.

3. Розподіл неподаткових надходжень між органами влади різних рівнів.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Розкрийте зміст розподілу видаткових повноважень за Р. А. Масгрейвом. Охарактеризувати порядок розподілу фінансових ресурсів між рівнями публічної влади. Сформувані перелік проблем та обґрунтувати напрями поліпшення розподілу фінансових ресурсів між рівнями публічної влади. Опрацюйте Бюджетний кодекс України (розділ IV «Міжбюджетні відносини»). На підставі опрацьованого розділу, навчальної та наукової літератури за темою самостійної роботи, охарактеризуйте видатки бюджетів на професійно-технічну освіту та обґрунтуйте власну думку щодо їх закріплення за визначеним вами бюджетом в умовах бюджетної децентралізації.

Простежити у науковій і навчальній літературі основні підходи до розподілу податкових компетенцій, застосування методів розподілу (метод повного розмежування податкової бази; метод установлення податкових надбавок; метод податкових розщеплень), розкрити їх сутність, показати переваги та недоліки.

Опрацюйте навчальну та наукову літературу за темою третього питання самостійної роботи та розкрийте сутність неподаткових доходів. Покажіть відмінності між податковими та неподатковими доходами, особливість формування останніх в державному та місцевих бюджетах з урахуванням вимог чинного законодавства, для чого опрацюйте статті 29, 64-69-1 Бюджетного кодексу України. Охарактеризуйте діяльність суб'єктів бюджетних відносин, які забезпечують розподіл неподаткових доходів в умовах федеративних і унітарних держав. Назвіть і розкрийте зміст, і відмінності методів розподілу неподаткових доходів між рівнями публічної влади.

Тема 7. Податкова політика та механізм оподаткування

Питання для самостійної роботи

1. Податковий механізм і механізм оподаткування: сутність і відмінності. Особливості податкового механізму України: недоліки та суперечності.

2. Ефективність оподаткування: сутність і доцільність визначення.

Основні індекси ефективності оподаткування та порядок їх розрахунку.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати Податковий кодекс України (розділ 1 «Загальні положення»). Підготуйте рішення про встановлення місцевих податків та зборів на території однієї з об'єднаних територіальних громад Хмельницької області з урахуванням вимог опрацьованого розділу ПК України.

Упорядкувати літературні джерела за темою першого питання самостійної роботи і на їх основі розкрийте сутність податкового механізму за різними підходами, показати його відмінність від механізму оподаткування. Проаналізувати особливості становлення та розвитку податкового механізму України, сформулювати основні переваги проблеми, недоліки та суперечності, обґрунтувати найголовніші, на вашу думку, напрями його удосконалення.

Вивчити навчальну та наукову літературу за темою другого питання самостійної роботи та на її основі розкрити зміст ефективності оподаткування, необхідність визначення індексів ефективності оподаткування й охарактеризувати порядок їх розрахунку у вітчизняній економіці.

Тема 8. Інструментарій реалізації податкової політики

Питання для самостійної роботи

1. Регуляторний вплив прямих і непрямих податків на економічний розвиток.

2. Пільгове оподаткування: призначення, види та особливості.

3. Податкове реформування в Україні: тенденції та етапи. Концепції реформування податкової системи.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати Податковий кодекс України та акцентувати увагу на нормативно-правовому забезпеченні інструментів реалізації податкової політики (переліку і особливостях застосування податкових пільг, розмірі податкових ставок, чинних спеціальних та спрощених режимах оподаткування, наданні соціальної податкової пільги та податкової знижки тощо).

Упорядкувати літературні джерела за тематикою питання «Регуляторний вплив прямих і непрямих податків на економічний розвиток». На основі опрацьованої літератури проаналізувати позитивний ефект та втрати від застосування прямих і непрямих податків з макроекономічної точки зору, показати суперечності та національні чинники в побудові моделі оподаткування в Україні.

Опрацювати літературні джерела за темою питання: «Пільгове оподаткування: призначення, види та особливості». На основі опрацьованої літератури узагальнити наукові підходи та досвід застосування пільгового оподаткування в Україні та закордоном, показати його види, типові форми та способи надання, призначення та особливості дії при внутрішньому перерозподілі фінансових ресурсів між окремими суб'єктами оподаткування та галузями національної економіки.

Провести обробку літературних джерел за темою питання: «Податкове реформування в Україні: тенденції та етапи. Концепції реформування податкової системи» і на їх підставі розкрити

особливості податкового реформування за часів незалежності України. Показати відмінності податкової системи до прийняття Податкового кодексу України та після набрання ним чинності. Охарактеризувати рекомендації МВФ щодо здійснення податкового реформування в умовах трансформаційної економіки. Назвати та провести короткий літературний аналіз концепцій реформування податкової системи, показати спільні та суперечливі підходи їх авторів до реформування податкової системи держави.

Тема 9. Податкове навантаження: теоретичні засади та практика визначення

Питання для самостійної роботи

1. Показники ступеня нерівності для визначення справедливості податку. Коефіцієнт Джині й індекс Аткинсона: економічний зміст і порядок розрахунку.

2. Альтернативні теорії справедливості та можливості їх практичного застосування в оподаткуванні: утилітаризм, теорії Неша та Ролза.

3. Перекладання податкового тягаря: сутність, особливості, ступінь, оптимальність, проблеми та наслідки.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати Податковий кодекс України. При опрацюванні акцентувати увагу на нормативно-правовому забезпеченні визначення податкової бази за податками та зборами, особливостях застосування спрощеної системи оподаткування порівняно із загальною системою оподаткування у контексті нерівності податкового режиму, а відтак і податкового навантаження.

Обробити літературні джерела за тематикою першого та другого питання самостійної роботи та проаналізувати показники ступеня нерівності для визначення справедливості податків на основі коефіцієнта Джині, індексу Аткинсона, альтернативних теорій соціальної справедливості в оподаткуванні (утилітаризму, теорії Неша, теорії Ролза).

Упорядкувати літературні джерела за тематикою третього питання самостійної роботи. На основі вивчених літературних джерел охарактеризувати особливості перекладання податкового тягаря та його наслідки, визначити ступінь перекладання окремих податків і їх груп, обґрунтувати оптимальний рівень податкового навантаження з точки зору наукових підходів та практики оподаткування, визначити основні проблеми при перекладанні податкового тягаря та сформулювати й обґрунтувати можливі наслідки при надмірному податковому тягарі, спричиненому перекладанням податків.

Тема 10. Бюджетно-податкова політика та забезпечення платоспроможності держави

Питання для самостійної роботи

1. Внутрішній борг держави: механізм його виникнення та подолання.

2. Боргова політика в Україні: етапи, пріоритети та особливості.

3. Боргова безпека: сутність та стандартні індикатори заборгованості. Стан боргової безпеки в Україні: абсолютні та відносні показники.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної

роботи

Опрацювати Бюджетний кодекс України та Закон України «Про державний бюджет України на 2016 рік» (поточний рік) і навчальну та наукову літературу у частині державного боргу. На основі опрацьованих джерел розкрийте питання на тему: «Внутрішній борг держави: механізм його виникнення та подолання». При розкритті питання зробіть акцент на визначенні внутрішнього боргу, джерелах його покриття, видах, особливостях формування в Україні та факторів, що його визначають.

Упорядкувати літературні джерела за темою питання: «Боргова політика в Україні: етапи, пріоритети та особливості». На основі вивчених літературних джерел розкрийте позитивні та негативні аспекти боргової політики України, охарактеризуйте державний борг як фіскальну та регулятивну функції, проаналізуйте механізм виникнення внутрішнього і зовнішнього боргу держави, обґрунтуйте важливість міжнародних критеріїв оцінки критичного рівня державного боргу щодо можливості України з його обслуговування, окресліть основні шляхи управління зовнішнім і внутрішнім боргом в умовах боргової кризи.

Узагальнити літературні джерела за темою питання: «Боргова безпека: сутність та стандартні індикатори заборгованості. Стан боргової безпеки в Україні». На основі вивчених літературних джерел розкрийте зміст поняття «боргова безпека», назвіть абсолютні та відносні показники, що визначають стан боргової безпеки, розкрийте сутність дефініції боргоспроможність, розгляньте чинники, що впливають на її величину. Охарактеризуйте складові боргової безпеки України та обґрунтуйте зв'язок боргового навантаження з Державним бюджетом України.

Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) здобувача наукового ступеня доктора філософії заочної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

1.5.1. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання за тематикою навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика» виконується у формі наукової роботи. Тема наукової роботи обирається здобувачем наукового ступеня доктора філософії заочної форми навчання добровільно з наведеного нижче переліку та закріплюється за ним науково-педагогічним працівником на початку семестру. Наукова робота – це самостійно виконане наукове дослідження певної проблеми, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить результат власного пошуку та обґрунтовані висновки. Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою наукової роботи;
- складання плану роботи (*вступ, перше питання* – розкриття теоретичних аспектів проблеми, *друге питання* – аналіз фактичних та статистичних даних, *висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел*);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація та захист ІНДЗ відбувається під час проведення

семінарських занять з навчальної дисципліни (виступ до 5 хвилин).

Форма контролю – перевірка правильності виконання ІНДЗ із врахуванням самостійності, творчості, правильності розрахунків і вмінням захистити результати дослідження. Захист (до 5 хвилин) за темою наукової роботи відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії у день проведення семінарського заняття з навчальної дисципліни «Бюджетно-податкова політика». Результати наукової роботи можуть публікуватись у вітчизняному чи закордонному науковому виданні у формі статті, доповідатись на міжнародній, закордонній, всеукраїнській чи університетській конференціях з публікацією або без публікації тез, за що здобувачі наукового ступеня доктора філософії заочної форми навчання одержують додаткові бали.

1.5.2. Теми наукових робіт

1. Бюджетна політика: сутність, складові та стратегічні перспективи.
2. Бюджетна політика в сучасних макроекономічних теоріях.
3. Бюджетне законодавство та його розвиток в Україні.
4. Еволюційно-економічний розвиток бюджету.
5. Програмно-цільове бюджетування: проблеми становлення та розвитку.
6. Організація бюджетного процесу в Україні: проблеми та їх подолання.
7. Бюджетне планування в Україні: проблеми та їх розв'язання.
8. Стратегічне планування як важливий компонент складання бюджету.
9. Бюджетний процес в регіонах: організаційні проблеми та їх подолання.
10. Бюджетний дефіцит і шляхи його подолання.
11. Бюджетне секвестрування та захист статей бюджету.
12. Міжбюджетні відносини та бюджетне вирівнювання.
13. Стратегічні орієнтири міжбюджетних відносин в Україні.
14. Сучасний стан бюджетної децентралізації в Україні.
15. Бюджетна стратегія як інструмент подолання структурних дисбалансів дохідної частини бюджету України.
16. Прогнозування і планування як інструмент ефективного управління та використання бюджетних коштів.
17. Бюджетне регулювання: проблеми та перспективи.
18. Формування та розвиток Державної казначейської служби України.
19. Контрольні повноваження органів казначейської служби.
20. Фінансіалізація економіки та її вплив на бюджетну політику держави.
21. Формування та розвиток Рахункової палати України.
22. Бюджетна політика країн ЄС та України: порівняльний аспект.
23. Управління державним боргом в Україні.
24. Бюджетні ризики: сутність та сучасні технології управління.
25. Ризики дохідної частини бюджету та управління ними.
26. Ризики податкових доходів бюджету та управління ними.
27. Ризики видаткової частини бюджету та управління ними.
28. Дефіцит бюджету та державний борг як складові бюджетних ризиків.
29. Зовнішня фінансова допомога у контексті боргової політики України.
30. Фіскальний федералізм як децентралізована модель бюджетного регулювання.
31. Формування та розвиток Державної фіскальної служби України.

	<p>32. Податкові надходження як важлива складова доходів Державного бюджету України.</p> <p>33. Податкові надходження як складова доходів місцевих бюджетів України.</p> <p>34. Міжнародний досвід оподаткування доходів громадян у контексті сучасної податкової політики України.</p> <p>35. Податкове навантаження і темпи економічного зростання в Україні.</p> <p>36. Податкові реформи: досвід країн ЄС та українські реалії.</p> <p>37. Європейський досвід екологічного оподаткування побутових відходів та його застосування в Україні.</p> <p>38. Розвиток акцизного оподаткування нафтопродуктів в Україні.</p> <p>39. Трансфертне ціноутворення як інструмент податкового контролю.</p> <p>40. Податкове стимулювання природоохоронної діяльності.</p> <p>41. Податкове регулювання розвитку аграрного сектору економіки України.</p> <p>42. Податковий механізм підвищення інвестиційної активності в регіоні.</p> <p>43. Регіональна податкова політика: проблеми та перспективи реалізації.</p> <p>44. Податкові ризики: прояви та шляхи мінімізації.</p> <p>45. Податкова система України: особливості та напрями коригування.</p> <p>46. Принцип справедливості та соціальної спрямованості у податковій політиці України.</p> <p>47. Особливості екологічного оподаткування в контексті економічного розвитку України.</p> <p>48. Податкові пільги як інструмент регулювання демографічної політики України.</p> <p>49. Навантаження на фонд оплати праці як чинник тінізації доходів громадян.</p> <p>50. Податкове стимулювання інноваційної діяльності підприємств.</p> <p>51. Сучасні стратегії реформування податкових систем.</p> <p>52. Податкове регулювання розвитку малого підприємництва в Україні.</p> <p>53. Податкове стимулювання розвитку сільськогосподарських підприємств.</p> <p>54. Регулятивна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні.</p> <p>55. Оподаткування багатства: міжнародний досвід та уроки для України.</p> <p>56. Податки як інструменти фіскального регулювання економічного розвитку.</p> <p>57. Податкове планування та прогнозування.</p> <p>58. Формування податкової політики в умовах невизначеності.</p> <p>59. Перспективи розвитку системи місцевого оподаткування в Україні.</p> <p>60. Податок на майно фізичних осіб: «за» і «проти».</p> <p>61. Адміністративно-правові аспекти фінансування індексації грошових доходів населення в умовах інфляції.</p> <p>62. Організація діяльності ендамент-фондів у вищих навчальних закладах.</p> <p>63. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики та перспективи розвитку.</p>
--	--

Політика та контроль

Політика	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку,
-----------------	---

<p>щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття</p>	<p>визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції). Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Генезис бюджетно-податкової політики та її термінологічна сутність. 2. Бюджетно-податкова політика як складова макроекономічної та фінансової політики держави. Складові бюджетно-податкової політики. 3. Мета та завдання бюджетно-податкової політики і її роль у державному регулюванні економіки. 4. Функції бюджетно-податкової політики. 5. Організаційне забезпечення бюджетно-податкової політики. 6. Нормативно-правове забезпечення бюджетно-податкової політики. 7. Бюджетна стратегія і тактика: економічна інтерпретація та наукове обґрунтування. 8. Розроблення бюджетної стратегії і тактики в Україні: етапи та особливості. 9. Визначення основних пріоритетів та напрямів бюджетної стратегії. 10. Бюджетне прогнозування: організаційно-методичне забезпечення. 11. Бюджетне прогнозування: методологічні рекомендації МВФ. 12. Моделююча система «Бюджет»: загальна характеристика та призначення. 13. Алгоритм прогнозування показників державного бюджету. 14. Бюджетне планування: сутність та організація. 15. Основні підходи та методи бюджетного планування. 16. Бюджетування як метод бюджетного планування. 17. Програмно-цільовий метод як досконала форма бюджетування. 18. Бюджетний механізм: сутність, складові та роль у реалізації національної стратегії розвитку. 19. Механізм управління бюджетними відносинами: рівні та функції. 20. Механізм формування бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти. 21. Механізм розподілу бюджетних ресурсів: форми, методи та інструменти. 22. Розмежування та розподіл видатків в системі міжбюджетного розподілу. 23. Розмежування та розподіл доходів в системі міжбюджетного розподілу. 24. Бюджетне регулювання в системі міжбюджетного розподілу. 25. Бюджетне фінансування та бюджетне резервування. 26. Механізм використання бюджетних ресурсів. 27. Бюджетний моніторинг: інструментарій та умовна схема проведення.

28. Бюджетна класифікація: призначення та складові.
29. Бюджетний облік та бюджетна звітність.
30. Аналіз бюджетних запитів як складова процесу бюджетотворення.
31. Аналіз бюджетних програм: мета, значення та основні принципи.
32. Державна казначейська служба України: функції та роль у бюджетному процесі.
33. Бюджетне вирівнювання: необхідність, сутність і методи.
34. Міжбюджетні відносини: сутність і завдання, методи та інструменти.
35. Принципи та моделі побудови міжбюджетних відносин. Сфери функціонування міжбюджетних відносин в Україні.
36. Моделі організації міжбюджетних відносин: модель бюджетного федералізму та модель бюджетного унітаризму.
37. Теоретичні аспекти розподілу видаткових повноважень та фінансових ресурсів між різними рівнями публічної влади.
38. Міжбюджетні трансферти як інструмент перерозподілу державних фінансових ресурсів між рівнями публічної влади.
39. Податкова політика: сутність, мета та функції.
40. Форми податкової політики та особливості їх реалізації.
41. Податкова система як багаторівнева форма реалізації податкової політики.
42. Вимоги до побудови податкової системи. Міжнародні моделі податкових систем.
43. Податковий механізм як практичне втілення податкової політики.
44. Аналіз ефективності податкової політики.
45. Елементи оподаткування: основні та додаткові.
46. Податковий моніторинг: призначення та умовна схема проведення.
47. Термінологічна сутність податкового навантаження. Якісна та кількісна характеристика податкового навантаження.
48. Податкове навантаження: фіскальний вплив та компенсаторний ефект.
49. Податкове навантаження в теорії оптимального оподаткування. Оподаткування та справедливість у розподілі доходів.
50. Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом ДМХ.
51. Вимірювання надмірного податкового тягаря за методом Хікса
52. Аналіз розподілу податкового навантаження: підходи, моделі та показники.
53. Вплив оподаткування на ефективність розподілу ресурсів.
54. Структура оподаткування: взаємодія податків та характер впливу.
55. Регуляторний вплив прямих і непрямих податків на економічний розвиток.
56. Пільгове оподаткування: призначення, види та особливості.
57. Формування податкового механізму детінізації економіки.
58. Практика визначення податкового навантаження: підходи, методи та показники.
59. Алгоритм визначення рівня податкового навантаження та його розподілу між суб'єктами економіки.

	<p>60. Політика державних видатків: економічний зміст та соціальна спрямованість.</p> <p>61. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори.</p> <p>62. Боргова політика в Україні: етапи, пріоритети та особливості.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf)</p> <p>Нарахування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[Вивчення навчальної дисципліни] --> B[100 балів] B --> C[Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти] B --> D[Заочна форма здобуття освіти] C --> E[10 балів – за результатами навчання під час лекцій] C --> F[30 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять] C --> G[20 балів – за результатами самостійної роботи] D --> H[5 балів – за результатами навчання під час лекцій] D --> I[25 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять] D --> J[30 балів – за результатами самостійної роботи] E --> K[40 балів – за результатами складання семестрового контролю] F --> K G --> K H --> L[60 балів – за результатами складання семестрового контролю] I --> L J --> L </pre> </div> <p>Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни, визначається у пропорційному співвідношенні до кількості відвіданих лекцій. Загальна кількість балів визначається за формулою:</p> $\sum_{л} = \Phi_{л} / \Pi_{л} \times \text{Мах}, \text{ де:}$ <p>$\sum_{л}$ – загальна кількість балів; $\Phi_{л}$ – кількість фактично відвіданих лекцій; $\Pi_{л}$ – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою; Мах – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.</p>

Кількість балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **семінарських** (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum c = (B_1 + B_2 + \dots + B_n) / n \times K, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

B – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

K – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 7 (для денної форми здобуття освіти) або 6 (для заочної форми здобуття освіти).

Коефіцієнт K може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття здобувачеві вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Обсяг балів за самостійну роботу розподіляється пропорційно за два завдання, що складається з: 1) визначених для самостійної роботи питань за темами навчальної дисципліни, що виконуються у письмовій формі; 2) одного індивідуального завдання, яке виконується в письмовій формі у вигляді наукової роботи за обраною темою. Кожне питання, виконане у письмовій формі, самостійної роботи оцінюється максимально одним балом відповідно до критеріїв. Критерії оцінювання знань за самостійну роботу здобувачів вищої освіти наведені у п.4.3.15. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права. За виконання першого завдання здобувач вищої освіти може одержати максимально 20 балів. За виконання другого завдання здобувач вищої освіти може одержати максимально 10 балів.

Загалом за виконання самостійної роботи здобувач наукового ступеня доктора філософії заочної форми навчання може одержати максимально 30 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Розподіл балів для самостійної роботи

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми										Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
1.	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	10										10	
	Усього балів											30	

За семестровий контроль, що проводиться у формі заліку здобувач вищої освіти може максимально одержати 40 балів. Шкала визначення

	<p>кількості балів та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.6 підпункту 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 серпня 2025 року, протокол № 1).</p> <p>Структура залікового білету включає 40 тестових завдань різної складності. Максимальна кількість балів за відповідь на тестові завдання складає 40 балів.</p> <p>Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється як правило, на підставі результатів поточного контролю;</p> <p>Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем вищої освіти за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою:</p> $\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$ <p>$\sum c$ – загальна кількість балів; Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.</p> <p>Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та семестрового контролю.</p> <p>У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка.</p>
<p>Можливість визнання результатів неформальної освіти</p>	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати неформальної освіти за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://surl.li/fxneax) (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Оцінювання результатів неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до обсягу та складності виконаних завдань, а кількість балів визначається викладачем навчальної дисципліни.</p>
<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
<p>Політика врегулювання конфліктів</p>	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)</p>
<p>Зворотній зв'язок</p>	<p>1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.</p>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

РОЗРОБНИК Професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор **Віктор СИНЧАК**

**ГАРАНТ
ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ** Професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор **Віктор СИНЧАК**

СХВАЛЕНО рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку 28 жовтня 2025 року, протокол № 3.